

szerda, augst. 24kén

FOGLALAT: Magyarország báni iktatás oct. 18. (sz. István ünnepe 's Károly főhg. fogadtatása) vakok pesti intézetének nyilv. próbatét-ideje; Temes m. (p n a l n) kezelés a' foglyok körül, a' turopolyai főlészólítás pártolatott, 'sat.) iskolaügy; a' magy. orvosak' és tern és zelviz. közgyűlése Beszterczében; debreczeni hírek, s javaslatok a' kisdedovó intézet megalapítása's rendőrség javítása ügyében, a' lörincznapi vásár eredménye; a' marha- s főleg lólopás megakadályoztatása ügyében—vége;—erdélyi országgyűlés, hírlapkiadvány; 'sat.) Amerika (Mexiko és Texas; egyesült sta usok, 'sat.) Spanyolország (eselszövénnyek Es-partero ellen, krisztinói mozgalmak; 'sat.) Anglia (zajos követségválasztás; komoly zavargás Manchesterben; 'sat.) Franciaország (a' kormányzósági törvényjavaslat; Thiers nyilatkozata a' kormányzósági törvényjavaslatról; 'sat.) Oroszország (a' török-perzsa ügy; a' esempézet nagy kiterjedése; 'sat.) Khina és Keletindia új útközvet; afghanistáni hírek; 'sat.) Ertesítő.

Magyarország és Erdély.

Hallerkői Haller Ferencz gróf horvátországi bán ő excja ezen új hivatalába jövő october 18án fog ünnepélyesen beiktattatni.

Novák János breganai harminczad-ellenőr nyugalomba helyeztetett. Vecsei Czigler Mihály, a' nm. m. kir. udv. kamra nyugalmazott levéltárnoka, 's több megye táblabírája, éltének 80 évében meghalálozott.

Budapest, jelen vásári számos jövevény látogatóival, legkedvezőbb idő mellett alig áll meg pár nap előtt sz. István elsőap. koronás magy. Fejdelme országos nemzeti ünnepét teljes nagyszerű egyházi 's világi fényvel, egyszersmind évfordulatos háláját mutatván be a' mindenhatóknak, hogy 9 századi vérháborúk, belvihar 's ezer meg ezer viszontagság közt nemzetünk 's nemzetiségünknek, európai művelődésbe oltott fája nemcsak fenáll, hanem megifjodva terepesül 's új meg új díszre virul, 22én ismét új ünnepélyben részesült, midőn Károly es. k. főhg. ő fenségét az asperni hőst 's Moreau és Jourdan fékezőjét mint fels. Urunknak a' budapesti lánczvidék alapköve letételére megbízott személyviselőjét gözhajóruól kiszálltában a' legszívesebb hódolat 's öröm tanujelével fogadá. F. hó 22kén t. i. már délutáni 4 órakor a' rendes 's két városi lovas és gyalog katonaság a' gözhajó-kiszállási hidfoktól kezdve a' hajóhid felé hosszas négyszöget alakítva 's töménytelen sokaságu néptől környezve várá az érkező magas vendéget. 'S minthogy a' Duna jelen száraz időszakbeli sekély zátonyos helyein főleg Bécs és Pozsony közt porond-torlatokon megfeneklésnek ki vannak téve a' gözhajók, ezeknek lehetetlen szokásszerű sebességgel 's biztossággal haladniok, így a' fenséges királyi k e p v i s e l ő f ő h e r c z e g érkezése is késő éjre haladt. Azonban esti 7 óra tájban szeretve tisztelt Nádorunk általjött Pestre két rendű diszhintóval 's a' nemzeti Casinót szerencsesítvén magas beszálltával, annak tágas 's tündér világításu csarnok-erkélyén (varanda) várta be az itt összegyűlt orsz. hivatalnok 's táborfőkarral 's pestmegyei fényes küldöttséggel fens. testvérét. Esti 8 órakor már fényzőzben villogott a' testvér két főváros örömhódolata jeleül. 9kor a' sz. gellérthegyi őrszem alig pillantá meg legbe szökkenni a' nagyszáli dunaparton szétvillanó röppentyüket, mint a' főhg. Váczhoz érkeztének esalhatlan hírljét, azonnal eldördült a' gellérthelyi mozsár álgyu, a' főhg. nek 1 1/2 óra mulvai megérkezését tudató, mi valóban éji 10 1/2 órakor meg is történt, álgyu 's taraczk-durrogások, röppentyű-czikázás 's harsány éljen-kiáltozások közt 's a' gözhajó parti fokán a' főhg. Nádor, diszruhás főhivatalnokság, táborfőkar 's megyei és két városi képviselők által a' legszívesebben fogadtatott 's hintóba szállván a' budai lovas polgárság kísérete mellett a' kiállított rendes és városi katonaság tisztelgéseit 's hangászkarok zengedezését közt a' budai várakba kocsizott. A' két város e' közben folyvást örömtüzből tündöklött 's csak a' lánczvid vizföli állványin 18 ezer lámpa ragyogott, e' mellétté a' világításn nézve legigézőbb volt a' gözhajók kétrendű hidfok Dunán lebegő tűzszlopival, mellyek e s u e s a i kiszállatkor kápráztató bengáli tűzbe borulva gyönyörködteték a' szemet. Tegnap aug. 23kén fényes udvarlás volt a' kir. képviselő főhgnél minden kormány-megyei, városi 's katonai hatóság 's főméltóságok részről, délután FERENCZ' gözhajón a' fens. nádor társaságában kirándulás a' budai szigeti hajógyár megzemlélésire 's innen visszatért a' lánczvid munkák megtekintésire, tisztelgő álgudörgések közt 's ma aug. 24kén szinte minden kormány 's tisztelgés, a' fensőbb körű szép nem, két városi minden rendű testületek 's intézetek teljes ünnepélyű jelenlétében déleesti órákban az alapköve is tetett a' pestoldali zárgátnak.

A' vakok intézeteheli növendékek nyilvános próbatétele szombaton f. 1842. aug. 27kén, délelőtti 9 órától 12ig fog Pesten a' vá r m e g y e h á z nagyobb termében tartatni, mellyre minden emberbarát és ezen intézet nagy-lelkű gyámolítói tisztelettel hivatalosak. A' testgyakorlásbeli próbatét pedig ugyanazon nap délutáni 5 órától a' gr. Beleznyáféle kertben közel a' nemzeti színházhoz a' kerepesi uton tartatik. A' vakok intézete igazgatóságától.

Temes RR dei jul. 21. és 22k. rendkívüli gyűlést tartottak; minek főbb eredményei következők: 1) Első alispánunk igazságszeretete bizonyítására, noha előterjesztése olyan egyedeket is illethete terhelő váddal, kikhez baráti 's tisztviselési kötelekkel esatoltatik, előadá' mikép hiteles adatok nyomán értesítették, hogy egy három év előtt minden betudás alól fölmentett 's kibocsátatni rendelt megyei rab csak néhány hét előtt tétett szabadságába viszza, 's hogy így a' szerencsétlen, kit bírói ítélet büntelenek talált, három éven keresztül vétek nélkül szenvedte büntetését! A' megyei RR visszatetszéssel fogadák az előterjesztést; mielőtt azonban a' tárgy érdeméről rendelkezzenek, ennek a' másod-alispán általi megvizsgálását 's a' vizsgálat eredményének bemutatását rendelék. 2) A' turopolyai lelkes nemességnek a' zágrábi utolsó tisztválasztás következtében írt magyar megkeresése 's ehhez esatolt felírása hangos 's éljen' kiáltások közt osztatlan tetszéssel fogadtatott. 'S mivel Temes még akkor, midőn a' veszélyes szláv mozgalmak a' hon figyelmét föl nem ébreszték, hatályos szilárdsággal lépett föl ellenök, most is, az ország megyei hatóságához megkereséseket, ő felségéhez felírást intézett, Zay Károly gr. urat pedig táblb. közörujába füzte. A' nemzet életfáján most hatalmasan rágódó hernyó akkor még a' lét vagy nemlét átalakulási kinos korszakát élte, 's megyénk jős előrelátása a' bontakozó csirát is figyelmére méltónak tekintette. Kárhóztató figyelme azóta nöten nőtt. Most ő felségéhez egyhangu pártoló felírást határoztunk, miben a'

tisztújításnak nem egyedül megsemmítendését, a' véres kicsapongások megvizsgálását, hanem a' kicsapongóknak 's a' kicsapongásokat elnéző egyedeknek rangkülönbőség nélkül fenytőper alá vonatását jobbagyi alázattal kérjük. Turopolyai nemestársinkat rokonszenvű érzetinkről levéllel értesítendjük. A' zágrábi tisztikart alkotvány- 's törvényellenes állapotunak tekintvén, vele hivatalos levelezésbe nem bocsátkozunk. Az idegen nemzeti zászlónak lobogtatása végtől, a' hontól idegen nemzethez vonzódásnak kétségtelen jeleit adván, érdemelt szigorú megfenyítése ő felségétől szinte kikéretett. — Varasznak latin nyelven szerkesztett levele olvasatlanul visszaküldetett. — Jövő rendes közgyűlésünk sept. 12kén veendi kezdetét. — s. d.

(Iskolaügy.) Székesfehérvárott mult hó 30kán fejeztetett be sokott nyilvános próbatéttel az iskolai év, Farkas Ferencz nagyprépost és számos hallgatóság jelenlétében. A' tanítványok által tartatott magyar beszédek nyilvánosan tanusíták a' esztercezi rend érdemeit a' nevelés ügyében 's jelesül azon jótékonyására nézve is, melly szerint a' szükölködő sorsu kir. tisztviselők gyermekeit hat évig ingyen látja el minden szüköségessel. A' bucsuzó hálaszónoklatot ezuttal Bozóky István tartá, egy kir. hitnáci tisztviselő fia, 's megható kifejezésekkel méltánylá a' szerzet jótékonyágát, 's főleg Villax apát és a' tanítók érdemeit az ifjuság neveltetése körül. — A' kegyes szerzet pesti gymnasiumának most lefolyt iskolai évben 650 tanítványa volt, kik közül a' hatodik osztályi tanulók némelly jelesbei néhány költeménnyel örvezteték meg a' szülőkét 's magyarodás barátit, mellyek e' czim alatt jelentek meg: „Zsenge mutatónyok néhány költészettanulótól a' pesti kegyes iskolákban.” A' fiatal verselők közt több német névis fordul elő, mi kétszeresen becsesíti e' törekvést. —

(A' magyar orvosak 's természetvizsgálók közgyűlése Beszterczében.) A' gyűlés első napjának eredményit már említők 's most a' többit sietünk röviden közleni. Mintán augstus 4dikén Radványon gyűlési elnök 's Zólyom lelkes első alispánja Radványzky Antal várkastélyában, a' természettudom. 's műipar-gyűjteménynek megszemlélté után, a' 200 főre menő tudós koszorudusan megvendégeltetett, a' siketnémak próbatétén 's táncvizálmón is megjelent. Aug. 5. a' szakok buzgó szorgalommal munkálkodtak. Bene tan. elnöklete alatt az orvos-sebész osztályban k ülönös érdekek birt Baesó értekezése a' nehézkör okáról 's gyógy módjáról; a' növényállattanban pedig Kubinyi Ágoston elnöklete alatt Diwald kamrai erdőmester értekezése nagy figyelmet gerjeszte. Aug. 6kán a' her maneci kirándulás volt napirenden, harmadfélóránra Beszterczétől, hova 60 négylovas kocsin hajtattott ki a' 180 főnyi társaság, 's legnagyobb elragadtatással járt behazánk e' kies schweizi völgyét, e' kirándulás leírására Kubinyi Ferencz bizatott meg, 's a' szliácsi gyűlésen már föl is olvasá azt, 's eleven színeivel még egyszer a' hely színére varázslá az egész gyülekezetet. Az érintett völgynek egy nem rég felföldözöttet barlangja, mellyben gyönyörű csepegőkő 's vízmedenczék láthatók, közakarattal Bene-barlangnak neveztetett az orvosnester Bene tiszteletere 's e' név egyszersmind a' sziklába vésetni határozatott. Ezen üregből a' vizözönelőtti tömördek medve- 's macska-csontvázakkal teljes tufrai barlangba mentek, hol Zipser jeles értekezést olvasott föl azon ösvilág e' különféle állatson tmaradványiról, mellyeket az ő véleménye szerint a' vizözön vagy istengerár es apály kénytetett ide, hol egy csoportban elvesztek. Ezt pompás lakoma követé e' hermaneci völgyben, mellyel Besztercze város vendéglé meg a' gyülekezetet. A' koma után a' jelen voltak fölírak neveiket, mellyek érczlapokra fognak vésetni, 's a' Benebarlang sziklába illetetni Glabics beszterczebányai bíró ötletéből. Aug. 7kén Szliácsra kocsizott a' társaság, hola' nagyszerű természet esodálása legna gyobb elragadtatással töltött el minden keblet. Sán az utolsó gyűlés tartatott ismét a' megyeházi teremben; mindenek előtt a' számadások vizsgálatván meg, örömmel tapasztalá a' társaság, hogy nemcsak visszafizethette tavalyi csekély adósságát, hanem minden további költséglerovás után jövő évre még pénztár-maradványa is van. Ez utolsó ülés alatt polemia volt napirenden; Bachmann és Nendtwies tnárok ugyanis Wagner tr némelly észrevételeit czáfolták meg. Ezután zajos vita támadt a' jövő évi gyűléshely megválasztása körül, 54 szó Temesvár 's ugyanannyi Pécs mellett nyilatkozott, végre az elnök Temesvárra dönté el a' kétes többséget, hol jövő évi aug. Skán fog a' gyűlés megnyittatni. Elnökké Tihanyi Ferencz temesi gróf, másodelnökké Kubinyi Ferencz választatott. Végre meg kell még említenünk, miszerint Beszterczebánya kitűnő vendégzsereztét és szivességét (mit a' főváros legkisebb mértékben sem mutatott tavaly e' gyülekezet iránt) a' gyűlés minden tagja örökre hálás emlékezetben fogja tartani. —

Debreczen aug. 15. Folyó hó 7kén műkedvelők a' városi tanácstól tervezett kisdedovó-intézet javára „lyánykerés szabály szerint” című vigjátékot adták elő és pedig olly jelesen, 's öszszevágó pontossággal, a' mit vidéki színészekül csak rendkívül ritkán láthatni, kivált két szerepező a' szinpadon olly o t t h o n i a s volt, a' mikép ezt csak gyakorlott színészes és színésznőtül várhatni. A' kisdedovó-intézet még mindig csak terv, 's a' jó Isten tudja, meddig marad még az, mi nt a' takarékpénztár, és sok egyéb. — A' tervtől nagyon neh ezen tudunk a' valóságig eljutni. Hogy annál könnyebben valósággá legyen, jó lenne, ha az ekklézsia az a' nélkül is hasztalan tartott lyánynevelő intézetet épületestül tők estül kisdedovó intézetté változtatná, így legalább 50, 's néhány ezer vfrnak, nem csupán hat lyány cennyi idevaló, 's öszszesen 11 lyány adott

közlebb próbatétel) nevelésére, hanem legalább egy pár száz 's épen a leg-szorultabb állapotú gyermekek számára használtatnék. Magán-nevelő intéze-tünk elegendő számmal van; ezekre nézve azonban azt ohajtanám, hogy ne nyit-hasson mindenki tetszése szerint illy intézetet, hanem ha arra való tehetségét eléggé igazolja a helybeli előljáróság előtt, 's az illy magánintézet is folytonos előljárósági felügyelés alatt álljon, 's az előljáróságnak évenként számot adni tartozzék belállapotjáról. Egyébiránt a kisdedovó intézettel egyformán szük-ségünk volna koldus- és kényszerítő dolgoztató-házra, sőt ennek mindennapi szomorú tapasztalásnál fogva élénkebben érezzük szükségét. Városunkban a zsebelők társulata naponként szaporodik, annál inkább, minthogy ezek szapo-rodása szinte készakarva történik. Van a városou kívül egy tölem már említett telep, ispotály név alatt; itt néhány nagy épületben nagyszámu koldusseregta-nyáz, kiknek legnagyobb része azonban egy 's más munkára alkalmas volna, és a koldus sereg keblében számos örömlány 's még számos koldusvezető gyermekze húzódik meg, mint ezt a városi előljáróság a közlebb történt vizs-gálat nyomán jól tudhatja. — mindnyájan rendes dolog és kellő szigorú felvigyá-zat nélkül, mivel az ezen telepre felügyelés fizetés nélküli 's idős (elég két ok) férfakra szokott bízati. Az itt mint iskolában kiképzett örömlányok, és az is-teni gondviselésen kívül mindenkitől magukra hagyott koldusvezető gyerkőczek válnak aztán piaci zsebelőkké: 's ezek most már, — mondhatni, — összetar-tó csoportot formálnak. Ezeket a rendőrségi hivatal becsuktatja, ki 's bekísér-tetgeti, megveszszözteti, de mind hasztalan; és miután jó orvosként, minden te-hetségében álló gyógyszerreit kimerítette, a zsebelőket a piacon önmagok-ra hagyni kénytelen; és ezek mint s z a b a d i t e k o s m e s t e r e k a város kellő közepén bizton fosztogatnak. Két három nappal ezelőtt színészek jöttek a városba, 's a mint estve a pogyászaiakkal terhelt szekér a piacon keresztül men-ne, egy színész ládáját a szekér hátuljáról levették. A kárvaló hamar észreve-vén veszteségét, egyik csendbízott segedelmével megtalálta ládáját. Az eljárás rövid vala: a csendbízott megszorította a piaci zsebelőket, 's ezek kivallák, ho-vá van a láda rejtve; és ez, — kigondolná — a most épülő városház pinczéjébe volt rejtve! Sok a városi előljáróság a dolgoztató-ház terve létesítéséhez még annyi időt vár, mint a mennyi óta e terv kész; addig annyi zsebelő fog növekedni, hogy velők terjedelmes gyárt is alkothat. Itt már nem mondhatni hogy nincs pénz, sőt akarat is volna; csak cselekvésre, tette hiányzik energia. A rendőrség is szo-moru állapotban 's a piaci népség egészen magára hagyva van, ugy hogy egyik 's másik ember is meddig neki tetszik jól elveződik 's pofozkodik a város közepén a nélkül, hogy a rendhábortóknak rendőr állana ellen. Debreczenben ösz-szesen 18 rendőr van, és e csekély szám mellett is a debreczeni rendőr minden kocsis, szolgáló, inas 's tef, mivel nekik minden, a ki csak az előljárósághoz szá-mítja magát, parancsol 's hasznát veszi. A rendőri hivatal ugy hiszem azt hozná magával, hogy ő csak a rendészet fenntartására lenne használandó 's csak rendőri főnökötől függene. Ezek folytában tán szabad következő kérés ohajításomat kifejez-ni: 1) a kórházi telepek valamely energicus és tisztéhez lelkiösméretesen látó fizetéses, 's ennél fogva kérdőre vonható felügyelő adatnék; 2) hogy a tervezett koldus- és kényszerítő-dologház létesítéséhez komolyan látának már valahára: 's 3) hogy a jámbor rendőrök ezután csak rendőrök legyenek 's lehessenek. — Az épen végre hanyatló lőrinci sokadalom, türehető volt a kéz- és gyárművekre nézve, de még sem olyan minőt a bőaratáshoz képest várt az igen vérmes remé-nyi kereskedőség, de nem is esuda, mert a termés még jobbadán keresztben asz-tagban hever. De készpénzhiányt is sok vásárlás történt: hazai termékinkre azonban a vásár elég jó volt, minthogy majd minden áru, főleg gyapju, hamuszir, juhőr 's tef, elkelt. Hazai termékink ára köv. vala: timsó mázs. 7 fr. 30 kr. — 8 fr. 30 krig; hamusziré 8 fr. 45 kr. — 9 fr. 30 krig; fejtör ronyóé 3 fr. 45 kr. — 4 frig; közönségesé: 1 fr. 15 kr. — 2 frig; körösbogáré: 94 — 95 fr. vadsáfrányé. 24 — 22 frig; linom egynyiretű gyapjué: 70 — 80 fr; jó középnom: 60 — 68 fr.; középszerű: 48 — 58 fr.; közönségesé: 44 — 46 fr.; jó kétnyiretű tisztamelléki gyapjué: 44 — 46 fr.; középszerűé: 41 — 44 fr.; közönségesé: 38 — 40 fr.; ágyi új tollé: 74 — 78 fr.; pihelyé: 110 — 120 fr.; iróttoll ezre: 1 — 1 fr. 15 kr.; ó réz mázsája 43 forint; hosszú lószöré: 52 — 54 fr.; rövidé 29 — 32 fr.; egy nyiretű birkabőr párjaé: 1 fr. 15 kr. kétnyiretűé: 1 fr. ökörbőré: 20 — 22 fr.; tehénbőr-é: 12 — 14 fr.; lóboré 5 — 6 fr. 15 kr.; tenyésztésre való birka párja 8 — 10 fr.; vágó ürüé: 6 — 7 fr. 15 kr.; tisztabuza köble: 2 fr. 24 kr. — 2 fr. 36 kr.; roz-szé: 1 fr. 36 kr. — 1 fr. 48 kr.; árpaé: 1 fr. 12 kr. — 1 fr. 24 kr.; zabé: 1 fr. 6 kr. mind pengőben értve.

(Marha-főleg lólopás megakadályoztatásn ügyében). — Vége. — 2) Minden marhán legyen a város vagy helység, nemkülönb a tulajdonos birtokos bélyege is kisütve, hogyha né-melly marhatemetére, vagy sokszor a bélyegre nézve is megegyeznék, ak-kor két bélyeg fogván lenni mindegyiken. a megkülönböztetés bizonyosabb. A községi bélyeg minőségére nézve az volna véleményem, hogy valami egy-szerű nem cifra bélyeg mellé süttetnék az évszám is, mi által a megisme-rés esetére a főjegyzőkönyvben hirtelen rá lehetne akadni. de a ló korának megtudására nézve is volna mellékes haszna az évszám kisütetésének a vevőre nézve, mi mostan különösen korosabb lovakra nézve igen bizonytalan és csalóka. 3) Minden ember, sőt közönség is minden különbség és kivétel nélkül legyen kö-teles az általa vett lovat azon város vagy helység hatóságánál, a hol lakik, a vétel után azonnal az arról állandón tartandó jegyzőkönyvbe jegyeztetni, 's a bejegyzésről az alábbi bizonyítványt ugyancsak akkor kivenni. 4) Midőn a vett marha bejegyeztetik, a bejegyeztető műhatlanul köteles legyen az előbbi bir-tokostul kapott hiteles jegylevelét előmutatni, különben szoros feleletre vo-natik 's a marha tőle elvételük. 5) Lovat csak nyomtatott 's a város vagy hely-ség pecsétjével erősített jegylevelé mellett legyen szabad eladni 's venni, a jegy-leveleket minden megye saját pecsétje benyomatásával adja ki, 's kellő ova-kodás mellett ossza el a kebelbeli városok és helységek között; a sz. kir. váro-soknak külön pénztárak 's hatóságuk levén, azok nyomassák maguk számára, és így a jegylevelen egy a nyomtató intézetben sajtó által kinyomandó megyei

és spanyolviaszra lenyomandó városi vagy helységi pecsét fogván lenni, hiedel-mem szerint a meghamisítás meg lesz ez által nehezítve, a ki pedig illy jegyle-vel nélkül marhat árul, mint gyanus rögtön vonassék feleletre. 6) Hogyha valaki kiadott jegylevelét elvesztené, a marha előmutatása mellett, melly a jegyző-könyvbéli bejegyzéssel öszsze fog hasonlítani, mást fog kapni, keltére nézve a jegyzőkönyvbéli bejegyzéssel hasonlót. 7) A ki lovat maga nevel, köteles azt fél, vagy ha ezélszerűbbnek találtnék, egy éves csikó korában az illető város vagy helység előljáróji előtt sajtóságának kimutatása mellett a közönség és maga bélyegével megbélyegeztetni 's ekkép jó a jegyzőkönyvbe. 8) Idegen ország-ban vett lóru ott eszközöltessék hiteles oklevél 's itt csak annak előmutatása mellett történjék a bejegyzés. Hogy ezen bejegyzések szolgabirói hivatalok előtt történjenek, leginkább azért látom ezélszerűtlennek, mert nem minden hely-ségben levén szolgabiró, 's ha volna is, számos hivatalos elfoglaltatási miatt sok-szor távol levén, a bejegyzés nehezítve lenne 's különben is ez nem igazság-ki-szolgáltatás, hogy a kompetentia fori jőne kérdésbe; legkönnyebben eshetik meg a lakás helyén, és hogy ha még is valaha valami kérdés fordulna elő, mindjárt meg lehetne a jegyzőkönyvet tekinteni, a nélkül, hogy más városba vagy hely-ségbe kellene fáradni. Ezekből állathatni, hogyha minden ember legkisebb különbség és kivétel nélkül marháját csak illy hiteles oklevél mellett adhatná el, (még a fuvarosok is hordanák magokkal azon okleveleket, 's ugy mint a pénzét őriznék és figyelemben tartanák), a tolvaj semmiképen nem adhatná el lopott marháját és pedig azért: mert róla oklevele nem levén, 's azt olly könnyen ki sem eszközölhetvén, senki sem ves i meg; továbbá azért nem, mert hacsak állítja is, hogy eladó 's jegylevelét róla mutatni nem tud, mindjárt feleletre vo-natik, pedig kész kárnak vagy veszélynek senki sem teszi ki magát olly könnyen; állathatni azt is, milly szükséges a marhák bejegyzéséről lajstrom tartása még azon esetekben is, midőn valamely marha elszalad vagy téved, 's mint bitang elfogatik, vagy talán ellopatic és a lopás kisü! a kihirdetés útján hamar meg lehetne tudni, hogy kié volt? hogyha pedig gazdája bizonyos határ-zott idő alatt magát nem jelentené, adatnék el köz árverés útján, 's az ár a károsnak később is lehetne kiadandó. Ezen előadás hosszának látszik ugyan, de az ajánlt módnak kezelése igen egyszerű 's könnyű is lenne. Nyíregyházán, jul. 9kén S o l t és z J ó z s e f m. k. várostanács jegyzője.

Erdélyi országgyűlés. A jul. 9ki országos ülésben jegyző-könyv-hitelesítés után elnök ő nagymga jelenti, hogy a napi renden álló, és pedig országgyűlés ideje alatt folytatandó perek tárgya feletti tanácskozásban a k. kormányzék is részt kívánván venni, várnák el a RR. míg ez az ülésben meg-jelenend, a minthogy csak hamar megjelenvén, kir. főkörmányzó ő nmlga fel-szólítja a KK. és RR. az említett napi rendül kitzve levő tárgy iránti tanács-kozára, mire utlag felolvastatván a középponti biztosságnak ezen tárgyat ille-tő munkálata 's ez tanácskozás alá vétetvén a KK. és RR. következő t. javasla-tot állítottak meg. 5ik c. cikk a szekezesek idejéről: 1. §. Az igazság minden fel-és altörvényszéken szolgáltassék ki ezen hat szekezési szakon: 1) janua-rius 6kát követő hétfőtől, husvétet megelőző 50ik napig. — 2) Egy héti szünet közbevetésével — négy hétiig. — 3) Husvét utáni második hétfőtől — öthétiig. — 4) Pünköszt utáni első hétfőtől július 2ig. 5) August. 20től sept. 29ig. 6) Nov. 14től karácsont megelőző vasárnapig. Megjegyezvén: hogy a k. tábla az 5ik sze-kezési szaknak csak három első hetét lesz köteles megülni. 2. §. Az országgy. perszúnet eltöröltetik, azon kivétellel: hogy országgyűlési tagok ellen közkere-setek országgy. alatt, valamint előtte és utána is 30 nappal országgy. bírósága alá tartozó perek kivül nem indíthatnak, 's nem folyhatnak, 's letartóztatást ma-gok után vonó ítéletek sem vétethetnek elégtételbe. 3. §. Ezután az alsó szekek is a szekezési időszak 15ő napján kezdik el mindenkor és mindenütt üléseiket, és a törvényes időszak alatt addig folytatják, míg függőben levő per van. Melly megállított t. javaslat mellett küldendő feliratban kéressék meg ő felsége aláza-tosan az iránt, hogy mivel a k. tábla országgyűlésekre megjelenvén, azon ki-vül, hogy mint annak egyik kiegészítő része országos dolgokkal van elfoglalva, még a fenebbiek szerint megszorított fontos elfoglaltatási levén, mellyek mélt-ótékitetel érdemelnek, eddigi különben is terhes hivatásához csekélyen mért fizetésit méltóztassék kegyelmesen megnövelni. Mellyek után indítványba té-tetvén az, hogy a viszszaélések meggátálása tekintetéből az 1791ki 97dik ideig-lenes t. cikk megváltoztatásával szükséges volna a RR.nek az iránt is gondos-kodniok, mikint az alsó törvényszékeken egyedül a t. hatóságok közönségei által arra megválasztott egyedek bíraskodhassanak, nem pedig minden assessor is, kiket az említett t. cikk erre fölhatalmazott. Melly indítvány általadatik a tör-vényes tárgyak kidolgozására kinevezett rendszeres biztosságnak olly aján-lással, hogy még ezen országgyűlés alatt erről, és az ezzel kapcsolatban levő 's javítást érdemelhető tárgyakról adjon véleményét. Ezek alatt az idő el-telvén, 's k. főkörmányzó ő nmlga jelentvén, hogy midőn a RR. a középponti biztosságnak az urbér tárgyarul szóló munkálata feletti előleges tanácskozáisa-ka készen lesznek, a következő ülés tartása ahoz képest fog elintéztetni, az ü-lés eloszlott. Az aug. 4ki országos ülésben jegyzőkönyv-hitelesítés után elnök ő nmlga előadja, miszerint itélőmester atyánkfia a lajstrom tárgyában küldendő alázatos feliratot 's az ezt kísérő tudósítást tisztába leiratva felhozta, mire azok az eredeti szerkezettel egybe olvastatván, szokott módoni aláírás által meg-hitelesítettvén, 's a három nemzet pecsétéivel lepecsételtetvén, általadattak egy küldöttségnek olly utasítással, hogy az alázatos feliratnak fels. fejdelmünk színe elibe juttatása iránt kérje meg ő nmlgát. Továbbá a vallásos sérelmek tárgyában, a RR. határozata nyomán elkészített felirat és ezt kísérő tudósítás terveit, egyik itélőmester felhozta, mellyek is felolvastatván 's köziratra kéretvén, kiadásuk meghatározottat. Mellyek után a napi rendetüzött urbéri t. javaslatok közül az első — a főkörmányzó elnöklete alatt a k. kormányzék jelenlétében — tanács-kozás alá vétetett, de csak az aug. 6án tartott ülésben végeztetett el. (Folyt. köv.)

H i r l a p - k i v o n a t.

Az „Erdélyi Híradó” 57dik számának nemzeti Társalkodójában, Pál János folytatván „igénytelen nézeteit” mindennél elsőbnek tartja „mert alap-nak mellyre nemzetiségünket építünk kell, a kiváltságos és kiváltságatlan osztályok

közötti természetellenes és nem alkotmányos, mert jogegyenlenségét. E végre derekas urbér a legelső, melynek végeztelje örök váltás. A derekas urbér vagy örök váltás behozatalig a mostani jobbgyállomási status-quo sérthetlenségét kell biztosítani. A költözési akará urbéres maga helyett mást állítani ne tartozzék. A földesur urbéresét — az urbéri viszonyok szabályozásáig — ne mozdíthassa el. A jobbgyállomási állomány semmi ürügy alatt legkisebb esorbúlást se szenvedhessen, szoros kötelességüké tévén a törvényhatósági tisztviselőknek, s közgyűléseknek az ezekre fölügyelés. Ezen javaslatot szabályok által, ugymond értekező, három fő-célzellel lenne elérve: 1) A szabad költözhetőség, ha a költözni akaró maga helyébe mást állítani nem tartozik. 2) A földművelő osztály élelmi biztosítása, ha a földesur urbéresét el nem mozdíthatja. 3) Az urbéri és köz terhi fundusnak kimutatása, midőn az állományok sérthetlensége kimondatik. És e három szabály, kapcsolatban a bizottmány által beadott törv.javaslatlaltal, hogy a nememes önszemélyében bárki ellen fel-pörösködhessek, és a birtoki képtelenség eltörlése — a javítványok s építvények eladhatóságát fenálló törvények a nélkül is biztosítván — olly s lár alapjává válnának az anyagi reformok s a lellem előtt isteni kijelentéskint lebegő nemzetiség meggyökereztetésének, melyre a jövő hongyűés akár önállóság (ha még mindig bosszuszus sors az egyesülést meggátolná) akár egyesülve a testvérhonnal biztosan folytathatná a most megkezdett munkát.

A „Világ” 59dik száma politikai s tudományi czimű hosszú cikkben mutatja hogy a politika, tudomány, s hogy ha a tudomány beese nemcsak előre nem halad, hanem inkább süllyed. — ha tudományos műveltség honunkban semmi kitüntetésre nem jogosít, — ha a tudományok méltó templomok nem emelhetnek, s az embernemesítést tárgyazó intézetek illőleg nem pártoltatnak; ugy a valódi haladás, s ebből folyó nemzeti nagyság fölünk mindinkább távozik. Azért illőnek tartja hogy Minerva templomai s papjairól illőleg gondoskodjunk, egyetlen egyetemünket gyökerestül reformáljuk. (Rohanya haladás, gyökérrítés!)

A nemzet Ujságban „haladás hazánkban” czim alatt olvasható E. Ellásy Istvánnak értekezését, melyben megmutatja, hogy a mikorán érik vagy érleltek, az korán el is érik. s így tanácsosb a nemzetet halkkal engedni az élet rendszeres pályáján megfutni a kimért határpontot. Mert Ellásy szerint az emberi fejlődésnek egy non plus ultrája van, s mindegy azt valamivel előbb vagy utóbb éri el. Tanuljuk e cikkből hogy a szellemi kifejlődést tekintve vesnélyes haladási rendszert követünk, s ha nem álljuk újat e sebes átalakulásnak (!) hasztalan fogjuk keresni a kelet népét. Így veszi föl értekező azt anyagi reformokat is. Midőn ugymond hitelt sietünk eszközölni, előljük az idegen nemzetektől elfogadott szigorú módokkal. Értekező ugy látszik vagyoni hitelt nem ismer, mert a hitelt csak jellemben helyzi. Halkkal tehát: ne fassunk; ugy is el kell oda érünk, honnan tovább egy lépést sem szabad. Jó hogy értekező e cikkeknek illy czimet adott: haladás hazánkban.

A „Századunk” 58dik számában „Csináljunk belőle gravament” czimű cikk áll. Roszablatik ebben Vasnak egy urbéri szerződés és Pestnek a büvádi eljárásiránti ismételtes határozati, mik szerint e tárgyakat sérelmi jegyzék föl. s az mondatik, hogy a sérelem-jog határai nem fognak tovább s a mostanibotrányos zavarban maradni, hanem szorosan el fog különbözteni e jog a kérelem jogátul, melynek határalannak kell lennie. Szeretnők mégis tudni mik lennének azon határok? Mi részünkről azt hisszük, hogy sérelmet vagy panaszt előadni, s annak orvoslását kérni nem botrányos zavar; azt hisszük, hogy alaptalan panasz hongyülésink által nem pártoltatik; azt hisszük, hogy a panaszemelés jogát megszorítani nem tanácsos. Legalfább egy igen értelmes fejdelem midőn azt mondák neki, a nemzet lármáz: így válaszolt: jól van; de midőn azt adták tudára, hogy a nemzet, hallgat, azt mondta: nem jól van. — A cikkek e következménnyel fejeztetik be, rendezes, szilárd, s minden rabulistikai kétségből kitisztított magyar közjog szerkesztése a tendők sorában első helyet foglal. Ha a cikkek egy közgyűlésileg készitendő alkotványos rendezést ért, ugy nem értjük hogy egyeztessük e nyilatkozatot e lap egyébkori nyilványításával, s kimondjuk, hogy nem az ő eszméjén alapuló rendezést ohajunk; ha pedig a mostani törvények tudományos össze-szerkesztését érti, emlékeztetjük, hogy egy illy munka már ötödik éve készült, s bár senki tulságosnak (a Századunk értelmében) nem tartandja, még sem láthat napfényt.

A „Pesti Hírlap” 164ik száma vezércikke „Magyarország népei” II. fejegeti, hogy hajdan Magyarhonnak hivatása lett volna egy keleti népszövetség középpontjává lenni, s nyugat ellenében erős hatalmat állítani, hogy azonban e hivatás ellenében, nyugat vontató-kötélbe kapaszkodott, s ez által természetesen praeponderantiáját veszít el keleten, sőt még eredeti keleti tpuszát is nagy részben levetkezé, a nélkül azonban hogy nyugattal különösen assimilálódott volna. (továbbá hogy a keleti tartományok Magyarhon e fonák politikája által mindinkább elszigetültek. De „Keletnek így amint van, Európában nincs többé jövődöje, s ha van, csak ollyan lehet, mely a civilizatio fenállásával, s erősülésé. Fejegeti ezek után a cikkek Francz-s Angolhon depravatióját, Németföld eldaraboltságát, az ozmán birodalom általános romlását, s következetesen kívini szokott terveivel, és azon erkölcsi suprematiával, mellyel minden keleti vallású népek fölött bir: mindezeket összevéve, senki sem fogja tagadhatni, hogy Europa eseménydus idők, harcok s változások kuszöbén áll. s így teljességgel nem lehet közönyös sem reánk sem Európa nézve ha lesznek e keblek ez alkotványos honban, mellyek majd az autoeratia diadalért imádkozandnak föl Istenhöz. Ha tehát szláv ajku lakosainak magyarosodását sürgetjük, csak azon kötelességet teljesítjük, melyre a hon, nemzet, alkotványos szabadság s polgárisodás minden hazafit föli. — Szinte

A „Pesti Hírlap” 164ik számában Csendes czim nélküli levélcusában az adó aránytalanságát szól, s elmondja hogy ez arányosban még sem vettek ki, mert nincsenek adatok. Alkalmat vesz innen mutogatni, mikint Franczthonban sem készülvén el a rég megkezdett cadastre, ott is nagy az aránytalanság. Kiemeli ezután a cadastre hasznait. — Azonban ugymond a cadastre, nem következteti a birtok és jövedelmi adó észszerinti kiosztását, mert mióta az adóztatás föltalaltatott, a rationalitás sem tudott az adó eszméjével megbarátkozni. De mivel valamely értelmet meg kell állapítunk ha adózni akarunk, mondjuk: Cadastre nélkül olly birtok vagy jövedelmi adórendszer elöhozni nem lehet, mely az ország lakosai öszves érdekének megfelelőleg, legkevesebb elemeit foglalja magában a viszálkodásnak, irigységnek zavarnak s később forrongásnak. Ha ugymond értekező, a magyar illy munka hasznát fölfogva hozzá fog, s mellé statistikai bureaukat esatol, e fölött tudósok által a magyar földet kívül belül kikutatja, müegyetemet állit, mi az egésznek alapja legyen s minden nemzeti szellemben vezérel: olly vállalat áll előtünk, mely tön egy kis fejegetést is megérdemlenc. — S.

Az idej pozsonyi löversenyzés f. e. szeptember 25én; az állatmutatás pedig szeptember 26án fog tartatni.

Igazítás. Egy pár száz példamban legközelebb kiadott JELENKORUNK számát 66 helyett 67re kerjük igazíttatni.

Amerika.

(Mexico és Texas. Egyesült statusok.) Texasban a congressus jul. 28án gyült össze. Houston elnök üzenete föleg a status pénzügyét tárgyalja, mellynek födözésére a statusjavak eladatását indítványozza. Megemlíté a mexicóiak

berohanását is azon részről ujjlag fenyegető veszedelmet, melly ellenében föleg a tengeri erő nagyobbítását ajánlá. — Mexicói hírek szerint Zacatecas városban olly inség uralkodik, hogy a dolgozó osztályok koldulásra vagy rablásra kénytelenek vetemülni. Éjszaki tartományokban két texasi kémet fogtak el s tüstint meglötték. San Pedro hegyláncban (a híres potosi ezüst bányatartományban) igen gazdag arany bányát födöztek föl, mellyből egy darab 8 fontot nyomott. — Egyesült statusok kormánya s Ashburton lord közt a határkérdési egyezkedés előzeteliránt megvan az egység. A vámszabálybill jul. 16án a képviselőházban 116 szóval 112 ellen elfogadtatott; a tanácsban 1 szó többséget remélnek; hanem bizonyosnak tartják, hogy az elnök, a javaslatlaltal öszszekötött földosztási záradék miatt, ismét vetőt gördítend ellene.

Spanyolország.

(Cselszövények Espartero ellen. Elegg.) Magánylevelek szerint Madridban ármányos cselszövény fonatik Espartero ellen, mit az angol kormány titkon pártolni látszik. Rodil vezet az egész ügyet, s jól értesültek azt hiszik, hogy Krisztina özvegy királyné rövid idő mulva fényes diadallal fog Madridba visszatérni. Alig hihető, hogy Espartero könnyen mondana le hivataláról, így Spanyolország alkalmasint ismét véres párharczokra kelend, ha csakugyan erőszakos viszsztatérés forogna Krisztina és pártjatejében. — Belgida marquisnő, a királyné főudvarmesternője, hivataláról lemondván, kemény vádakkal lépett föl Arguelles ellen, többi közt azt is erősítvén, hogy a gyám illő tiszteletről a királyné ellenében egészen megfelekedett, s még csak a fölség czimet sem adta meg neki; e vádak némi súlyt kezdnek az által nyerni, miszerint Arguelles nemcsak nem csafolá meg azokat, hanem még nem is válaszolt rájuk, mi azt látszik tanusítani, hogy csakugyan nem éri magát Arguelles ártatlannak. Ventosa, a királyné egyik tanítója, szinte vádat emelt Arguelles ellen, mondván, hogy Izabella részint haszontalan tárgyakra tanittatik, részint pedig kártékony henyeségre van kárhoytatva, melly szeilemi kifejlődését hatalmasul gátolja. Arguelles erre sem válaszolt, s most már az egész ország hangosan kárhoytatja gyámhivatali kezelését. —

(Krisztinói mozgalmak). Krisztina özvegy királyné párthivei csakugyan folyvást visszahivatásán dolgoznak; ezuttal Amexcoas és Andalúzia tüzendik ki a zendülés zászlóját, mellyben azonnal Castilia is osztozni fog, hol számos barátja van már ez ügynek. A madridi katonaság közt is mutatkoznak némi jelei az öszszeesküvésnek, s naponként gyanus emberek érkeznek a franczia határokról, kik a kedélyeket a fönlálló rendszer ellen izgatják. Krisztina királyné születésnapját néhány katonatiszt nyilvános lakomával ünneplé, mi igennagy figyelmet okozott; e tisztek közül néhányan elfogattak, s jelenleg börtönben ülnek. —

Anglia.

(Zajos követválasztás. Elegg.) London, aug. 9kén: „A nottinghami követválasztáson Walter, tory, és Sturge, chartista, küzdvén egymással a parlamenti székért, a kékek (toryk) két kocsit vonattak a vásártérre, mellyek szószékül valának szolgálandók. 7 órakor O'Connor számos chartistával helyet foglalt egyik kocsin, s a sárgák (szabadelműek) tetszést, a kékek pedig gúnyt rivalgottak. Stephens lelkész, Walter szónoka hely színére érkezvén, a sárgák fejéhez dobák képenek darabjait, s a zaj és fütyölés mindkét részről irtózatoss lett. Sturge kérte O'Connort, hogy a székerről szállna le, mivel különben a részeg kékek használni fogják súlyos botjaikat. 8 órakor a kékek csakugyan megrohanák a sárgákat, s kövek, botok és karok iszonyu ordítás közt mindkét részről hathatósan működtek. Néhány pillanat mulva sebesültek födek a tért. O'Connor elhagyá a szekeret, s óriási erejével csakhamar visszanyomá a kékeket. Ekkor azonban egy szük utcához értek, hol a kékek tulnyomó sokasága földre veré O'Connort, s legalább 30 ember rogyott reá. E bajnok azonban lerázá valamennyit, s hajdon fölül egyenesen az ellenséges szöszék felé nyomult, mellyet a legizmosb kékek ótalmaztak. O'Connor szerencsésen kikerülé csapásikat, s egyiket lerántván a székerről, társai a többit is csakhamar leverték, s a kocsit saját tanyájokra vontaták. O'Connor testéről foszlányokban lengett öltözet, s kuszált haján parányi sipka fityegett, mit elvesztett kalapja helyett egy irlandi suhancz nyomott fejére. A toryk futásnak eredtek, s ökölnyire dagadt orral s kékült szemekkel a rendörséghez folyamodtak. O'Connor példátlan vitézsége legalább 200 szózatot nyert Sturge számára, s a megsebesült toryk mind azt mondják, hogy O'Connor arczcsapásai alatt hullottak el. — Manchester vidékin véres kiesapangások történtek.

(Komoly zavargás Manchesterben). Londoni újabb hírek szerint a manchesteri zavargás komolyabb alakot ölte, sem mint eleinte a hatóságok gondolák. Valamennyi bolt zárva van, s mintegy 60 ezer dologtalan napszamos esatangol szerte a város utcáin és környékén, s hangosan kenyeret követel. A katonaság igen kimélt viselkedést tanusít, néhányszor azonban mégis kardot rántottak a vasasok, s erőszakkal oszlatták el a népet, melly legott ismét folytatá csoportozását. — O'Connell a parlamenti ülések befejezése után azonnal Dublinba sietend, hol az elválasztási izgatást hathatósabban szándékozik előmozdítani mint valaha. — Két hónap alatt 32 ezer európai kivándorló érkezék Canada fővárosába. — A chartistákat hosszabb ideig vádlák, hogy moszka befolyás alatt állanak, mi csak annyiból áll, hogy az utóbbi chartista mozgalmak tervezetét Benyovszky gr. lengyel menekvőnek tulajdonítják. —

Francziaország.

(A kormányzósági törvényjavaslat. Elegg.) A követkamrában aug. 9én olvastaték föl a kormányzósági törvényjavaslat, mellynek pontjai imezek: 1) A király 18dik éve betöltésekor nagykorúvá leend. 2) A király halála s utódjának kiskorúsága esetén az 1830ki alkotvány szerint, a trónhoz s öröküléshez legközelebb álló hg, ha 21k évét betölté, az egész kiskorúság alatt viselendi a kormányzóságot. 3) A kir. hatalom teljes gyakorlata, a kiskorú király nevében, a kormányzót illeti. 4) Az alkotvány 12ik pontja s minden rendelet, melly a király alkotványos jogait ótalmazza, a kormányzóra is alkalmaztatható. 5) A kormányzó kamrák előtt hűséget esküszik a király - alkotvány s törvényeknek, s hogy mindig a franczia nemzet boldogsága s dicsősége érdekébe fog munkálkodni. Ha a kamrák nincsenek együtt, 3 hónap

alatt összehija azokat a kormányzó. 6) A' vigyázat 's gyámság a' kiskoru király fölött anyját, akár királyné akár hgnő, illeti, mig ujra férjhez nem megy, azok hiányában pedig atyai nagyanyját, szinte, mig uj házassági frigybe nem lép. — Lajos Fülöp folyvást legjobb egészségnek örvend 's mindennap életirásán dolgozik, valamint a' forradalom történeteit is pontosan följegyzé. August. 10kén Neuillybe kocsiztakor elragadták hintáját a' lovak, de rövid idő mulva minden kártét nélkül ismét megállapodtak. — A' követkamra már elkészíté 's be is adá válaszfóiratát, mely csupán érzékeny viszhangja a' trónbeszédnek.

(Thiers nyilatkozata a' kormányzósági ügyben). A' kormányzósági törvényjavaslat választmányi vitásakor Thiers így nyilatkozott: „Én tagja vagyok az ellenzéknek, de azon ellenzéknek, melynek czélja föntartás, nem pedig lerontás. Uj királycsaládnál az első trónváltozás apáról fiura mindig nevezetes esemény. Orleans hg e' tekintetben nagy megnyugtatót szolgált. Halála e' tekintetben országos csapás. Kiskoru király uralkodása nem nyújthat elég biztosságot. Ez iránt czélszerűen tartozunk tehát rendelkezni, akár a' kormány, akár pedig az ellenzék emberei vagyunk. A' jogigénynek, melyre a' kormányzó támaszkodni fog, ez okból lehető legszilárdabbnak kell lenni. Azért ohajtanám, bár egyhangulag, vagy legalább rendkívüli többséggel lehetne a' kormányzósági törvényt létesíteni, 's ugyanezen okból tanácslám az ellenzéknek, hogy mellette szavazzon. Ennélfogva sajnálom, hogy a' törvényjavaslat formája oly általános, és e' miatt többféle magyarázatra alkalmas. Ily általános törvény azon kérdést ébreszti, hogy van e' jogunk alkotványba vágó tettet elkövetni? Én részemről igennel válaszolok ezen kérdésre, mert azt hiszem, hogy a' kamarák és kormány együtt véve teljesen képviselik a' népfölséget. Mind e' mellett is ohajtanám, hogy bár csupán személy szerint a' párisi grófról 's négy nagybátyjáról szólott volna a' törvény. Ohajtom, hogy a' biztosság e' tévedést hozza helyre: de egyszermind nyilvánítom, hogy mindenestre mellette fogok szavazni. Mindenek előtt teljesítnünk kell kötelességünket az 1830iki királyság iránt. Oly törvényt ohajtok tehát, mely azt megerősítse, 's midőn az ellenzéknek tanácslom annak elfogadását, akkor oly fölvilágosult férfi tanácsa ez, ki mind a' kormány, mind az ellenzék iránt szilárd bücsületességet akar kiáltatni.“

Oroszország.

(A' török-perzsaügy. A' csempészet nagy kiterjedése.) Lengyelország helytartóját Paskievics hget még jul. 20kán várták Varsóba 's mégsem érkezék

meg, mely késedelmének oka a' perzsa-török bonyolódás, mely az orosz kormány figyelmét annyival inkább igényli, mivel a' közbéke ezen megzavartatását valószínűleg angol bujtogatásnak kell tulajdonítani. Lengyelországban a' katonaság folyvást változtatja állomási helyeit 's az orosz katoná ez országból többnyire mind kitakarodik. Varsóban ugyan soha sem szűnik meg a' fegyverzőrej, a' katonai gyakorlatok egész napokon tartanak, ez azonban semmi különösség, mert oroszoknál a' szüntelen fegyverforgatás napi renden van. — Hire jár, miszerint a' vámrendszert megváltoztatni szándék, mivel a' csempészkedés annyira terjedt már el, hogy a' tiltott gyarmati portékákat Lengyelországban azon áron kaphatni, mellyen Poroszországban, mely visszaélés mellett a' financia 's belföldi gyarak rendkívül sokat vesztenek 's csak a' zsidók nyernek. — A' katonai összeírás alatt levők külföldre szökése is rendkívül szokásba jött, úgy hogy csak a' házasok maradnak honn, kiket aztán ugyan szinte fegyver alá, állítanak hanem az ország kárára, mert általa a' földművelés tetemesen hanyagoltatik el. — A' krakkói vasut építtelése pangásban van, minek okaul eleinte az ausztriai éjszaki pálya tova nem építtetését hozták fel, most azonban világos már, mikép a' munkát csupán azért nem folytathatni tovább, mivel nincs költség: 's a' volt 20 millió lengyel frt már egészen elkelt.

Keletindia és Kína.

(Uj útközet. Afghanistan.) Tsee-Keé város mellett, Ningpótul 4 órányira 6000 fönyi kínai serget vertek meg az angolok. Mintegy 1100 angolt két gőzös szállított a' városhoz: ezek a' falakat megmászván, szabadon rohanák meg a' sáncok mögé vonult kínaiakat, kik eleintén erősen védők ugyan magokat, de csakhamar megfutamlottak, mintegy 4-900 holtat hagyván a' küzdőhelyen. A' megszállástattak Shouhing városban uj vezérek alatt gyűltek össze, 's ott őket Gough tábornok készült megtámadni, azonban Ningpót el kellett volna hagynia. — Hire járt, hogy keletindiai főhelytartó Ellenborough parancsot ada Jasper Nicholls fővezérnek, hogy a' hadakat Afghanistanból vonja vissza. Ez azonban csak tévedés, mert a' főhelytartó Dzsellalabádból rendelé csak az őrseregnek visszavonulását, a' fővezér pedig az egész seregnek rendelé az Induson átkelését. Pollock tábornok azonban ellenkező utasítványra hivatkozván, nem engedelmeskedett 's most a' fővezér d' Urban tábornokkal fog felváltatni.

É R T E S I T Ó.

Gőzhajójárás Bécs, Pest es Orsova közt Augustusban:

Pestről Bécsbe Indul regg 7 ór.)
Pestre Bécsből érkezik este) mindennap
Pestről Orsovára Indul minden vasárnap és csütörtökön regg. 4 ór.
Pestre Orsováról érkezik minden hétfőn 's pénteken, délelőtt.
 Ezen mindennapi Gőzhajókön kívül még egy vontató gőzös minden 14 nap megfordul Pest és Drenkova közt, Bécs és Pest közt pedig **ARPA**D teherhajó minden héten, minden vasárnap egy nap jövendyén le. Bécsből; **Arpad** indul Pozsony 's Bécsbe minden szerdán regg. 6 órakor egy személy vitelára I. hely Pozsonyig: 4 fr. 40 kr., földelen: 3 fr.; Bécsig I. h 6 fr. 30 kr., földel n. 4 fr. p p.

„Magyar Gazda“

ezimű hetilapok folyó második felévi folyamára 4 p. tíjával még folyvást előfizethetni. — Ugyan azon áron néhány teljes számú példánnyal a' mult felévi folyamból is szolgálhatunk. — Jelentjük egyszermind, hogy a' Magyar Gazdával „**Okszerű kalauz**“ cím alatt járó népirat első felévi (1841iki) hat ivnyi része második kiadásban megjelent, 's a' szerkesztőségénél (Egyetemterén 503ik számú br. Wenkheim házban) vagy a' titoknokí hivatalban (Borz utca 249 sz. Boronkay házban) 30 krért pengőben megszerezhető; a' mult felévi folyam ugyanazon áron kapható. —

400 mázsa-repezeolaj szállítás.

1) A' Nagybányai kerületi kir. kincstári bányák részére az 1843. és 1844. év egyikére 400 mázsa repeze-, vagy tökéletes, jó virág-olaj szükséges. — A' szállítás helybe Felsőbányára az odai szertárba történik, 's a' legkevesbbért ígérkezőnek e' következő feltételek alatt engedtetik át:
 1) Az említett két év mindegyikére szállítás két részre osztatik, februárban az egyik, 's ugyan az évi majusban a' másik fel helybe Felsőbányára az ottani szertárba szállítandó.
 2) A' szállítási határnap szorosán megtartandó; mert az elmozdított szállítás által okozandó olajhiány esetére a' vállalkozó költségére 3 mázsa olajért 4 mázsa fagygyu szereztetik meg.
 3) A' szállítást egy felhatalmazottnak kell kísérni: mert minden kár, mely a' szállításnál történik 's vállalkozó terhére esik.

Ha az olaj minőségével meg nem elegendhetni, tartozik azt a' vállalkozó azonnal visszavenni, azzal tetszése szerint bánhatván.

5) az olajülep tekintetbe nem vétetik, azaz; meg nem fizettetik, 's a' felsőbányai szertár-hivatala által a' vállalkozónak vissza adatik.

6) Az olaj vasabroncsas tölgyfa hordókban szállítatandó.

7) A' vállalkozó 10 pcent bánatpénzt tartozik az 1843. és 1844. évi olajszállításra hiány nélkül letenni.

A' kir. bányakamra részéről az olajszállítást magára vállaló biztosítatik.

1) Egy mázsa repeze- vagy virágolajnak egyezési ar szerint kárpotlissára.

2) A' szállítások azonnali kifizetéséről, mihelyt azok F e l s ő b á n y á r a érkeztek.

1) A' negyedik vagy is utolsó olajszállításkor a' bánatpénz visszadásáról. —

Végezetül megjegyeztetik, miképen ezen árverés e' f. év 7-ber 6kán helyben Nagybányán fog tartatni.

Nagybányán, augusztus 1jén 1842. A' kir. felügyelő főhivatal és kerületi bánatpénzszék által. 3)

Hirdetvény.

1-3 (546) A' esákovai kir. alapítványi uradalom részéről, f. e. septem. 5kén Csákován, az uradalmi íróteremben tartandó nyilvános árverésen, 866²/₄₀ pozsonyi mérő idei majorsági termésű **repeze**, a' legtöbbet ajánlónak fensőbb jóváhagyás fentarthatása mellett eladatni fog.

Venni kívánók szokott bánatpénzzel ellátva ezennel illendően meghivatnak.

Oskola aligazgatói megürült hivatal.

1) A' nm. m. k. titkács f. e. aug. 26án 26.072 szám alatt költ kegyes intéző-levele következtében közhírré tétetik: hogy zágrábi kir. Academiánál az aligazgatói (prodirectori) hivatal, mellyhez 300 pgo fthól álló évi tiszteletdíj vao kapesolva, néhai Schulliaay József halála által megürülvén mind azok, kik ezen hivatalra magokat mindenfép a' kalmasoknak érzik, jelsül a' tudományos körben jártások, tekintélyel is bírnak, és már vagy illó nyugpénzzel, vagy különös tisztséggel vannak ellátva, ezennel felszólítanak, hogy szükséges bizonyítványokkal felkészült folyamodásaikat, a' tisztelt titkácsához folyó évi sept. végeig benyújtani el ne mulasszák. Költ Pesten aug. 16án 1842. Szoblahói Pálma Elek, a' pesti kir. tudom. egyetem jegyzője. 3)

LOVAK ÉS JUHOK ÁRVERÉSE.

1) Melt. gr. Esterházy Mihály gazdaság-igazgatói hivatala közhírré adja, hogy heffőn f. e. szeptember 5kén délelőtti 9 órakor Alsó-Tattón, Ürmény és E'sek Ujvár városok között, Nagy-Szombathról Pestnek vezető posta úton Nyitra vármegyében fekvő pusztán, mintegy 60 darab utneshéli különféle koru lo, 's közötté az angol telivér méneshő Pericles is, a' többet ígérőnek kész ázetér mellett eladatni fog.

Ugyan azon nap ugyanott még 150 db mustra ürü és 250 db mustra anyajuh árverés útjára eladatni fog. Ürményt, aug. 13kán 1842.

Hartleben K. A. könyvkereskedésében

(Váci utca. 436 sz. a.) megjelent:

A' karthausi

írta
B. Eötvös József
 két kötet. Szalceben.

A' köztiszteletben álló szerzőnek ezen műve, melly az átvizkönyvbeni első megjelenésekor rendkívüli részvétel fogadtatott, most újolag átnézve és javítva, két kötetben jelent meg könyvkereskedésében, 's így alkalnak van a' magyar irodalom barátainak, a' **Karthausit**, már most mint külön egészet megszerezhetni.

Egyegy példánynak — kemény kötésben és esinos nyomtatással — ára 4 pengő forint.

Juh-árverési jelentés.

2) A' nm. m. kir. udv. Kamara rendelkezésből ezennel közhírré tétetik, hogy f. e. aug. 26. és 27ik napján a' délelőtti 's után szokott órákban, a' Buda fővárostól 3/4 órányira fekvő Buda-Örs koronai helységben fölösleges 150 darab két éves hágokos, mintegy 300 darab spanyolfajta anyajuh 's több mint 130 darab kéteves ürü, nyilvános árverés útján, azonnali készpénzi fizetés mellett, eladandók. 3)

3) (80) **Jelentés.** A' nm. magyar kir. udvari kamra rendeletéből közhírré tétetik, hogy a' máramosi kir. kamrai administralionál még 2 tollvivői állomás, évenkénti 500 fr. díjjal, 250 font sóval, 32 pozs. m. kétszeressel, 's jelenleg 120

fr. lakpénzzel; továbbá, négy számügyelő (Calculant) állomás, kettő 500, kettő pedig 400fr. díjjal 's ezenkül mindegyik 24 pozs. mérő kétszeressel, 150 font sóval és szabad lakással, vagy 75 f. lakbérrel, ujonnan alapítottak. — E' hivatalokat elnyerni kívánóknak, illető bizonyítványokkal ellátandó kéréveleiket vagy Budára a' nm. magyar kir. udv. kamrához, vagy Szigetre (Máramarosban) a' kir. kamrai administralióhoz intézzék, megjegyeztetvén egyszermind, hogy a' tollvivőségért folyamodók egyikének baányászati, a' másiknak pedig erdészeti alapos ismeretekkel kell birnia.

Budán jun. Sán. 1842. 3)

Diszes készületü bécsi billiárdokat

legolesőbban kaphatni Országuton a' pesti term. udvarban